ROK XI

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

№ 8

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 15 KWIETNIA 1936 ROKU

O PODRĘCZNIKI CHEMICZNE

Związek Przemysłu Chemicznego, obok działalności zawodowej zmierzającej ku obronie całokształtu interesów przemysłu chemicznego, prowadzi też ożywioną akcję społeczną. Działalność normalizacyjna na terenie Komitetu Technologji Chemicznej P. K. N., bliskie współdziałanie z Instytutem Naukowym Organizacji i Kierownictwa, działalność zmierzająca ku zwalczaniu wypadków w przemyśle chemicznym, udział w akcjach ogólno-społecznych zbiórek na rozliczne cele, fundacje stypendjalne, doraźna pomoc młodzieży akademickiej, praktyki wakacyjne — oto niektóre dziedziny pracy społecznej, jakiemi zajmował się Związek w ostatnim okresie czasu.

Ta część naszej działalności społecznej, która związana jest z nauką i nauczaniem, była specjalnie oświetlona na ogólnem Walnem Zgromadzeniu Związku dn. 28 marca r. b. Obecny na posiedzeniu Dziekan Wydziału Chemji Politechniki Warszawskiej, p. Prof. Józef Zawadzki — podkreślając specjalnie że w takim właśnie występuje charakterze — uważał za celowe i wskazane zabranie głosu, celem podkreślenia wielkiej doniosłości, nietylko materjalnej ale przedewszystkiem może moralnej, jaką przypisuje działalności Związku w tym właśnie zakresie.

Dowodem dalszego i głębszego zainteresowania Związku zagadnieniami naukowemi był znamienny na temże posiedzeniu głos Prezesa naszej organizacji, p. Inż. Feliksa Wiślickiego. Znane jest ubóstwo polskiej literatury podręcznikowej w zakresie chemji, a zwłaszcza technologji chemicznej. Kilka oryginalnych prac dotyczących chemji czystej i analitycznej, niewielka ilość książek w zakresie specjalnych działów technologicznych (np. cukrownictwa), parę tłumaczeń w tych samych dziedzinach — to bodaj cały dorobek naszej chemicznej literatury podręcznikowej. Student, poświęcający się technologji chemicznej, bądź korzystać musi z oryginalnych dzieł niemieckich — rzadziej angielskich lub francuskich — albo z tłumaczeń na język rosyjski. Luka naszego piśmiennictwa naukowego jest bardzo szeroka i powinna być zapełniona. Trudności polegają przedewszystkiem na braku odpowiednich nakładców. Podręcznik naukowy rozchodzi się bowiem w niewielkiej stosunkowo ilości egzemplarzy, — wskutek tego musi być drogi — a więc niedostępny, w dalszej konsekwencji krąg czytelników maleje, a wydawca zniechęca się coraz głębiej.

P. Inż. Wiślicki podkreślił najistotniejsze okoliczności tego zagadnienia i wskazał, że w imię elementarnych potrzeb sprawa musi znaleźć rozwiązanie. Walne Zgromadzenie jest zespołem zbyt licznym, aby szczegółowo zastanawiać się nad sposobami zaradzenia złemu. Toteż ograniczono się do stwierdzenia stanu faktycznego, powierzając Zarządowi Związku sprecyzowanie metod i środków działania.

Trzeba stwierdzić, że projektowane jest przeznaczenie na podobny cel odsetków w ramach pewnej fundacji, jaka jest w chwili obecnej w toku organizacji. Być może, iż na tej drodze uda się odszukać właściwe rozwiązanie sprawy.

Będziemy sygnalizowali postępy poczynań Zarządu Związku, który w myśl uchwał Walnego Zgromadzenia przystępuje do rozważania całokształtu doniosłego problematu. Sprawa jest istotnie wielkiej doniosłości, a fakt iż naczelna organizacja przemysłu chemicznego wzięła ją na warsztat pracy zdaje się wróżyć pchnięcie jej naprzód z martwego punktu, na którym znajduje się obecnie.

Szeroka skala zainteresowań społecznych Związku Przemysłu Chemicznego wzbogaciła się o jedną inicjatywę więcej.

Z BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

W okresie od dn. 1 do 15 kwietnia r. b. Związek Przemysłu Chemicznego zajmował się — obok innych — następującemi sprawami szczególnego znaczenia:

Ponowił wnioski w sprawie zmian rozporządzenia o zniżkach celnych.

Zorganizował naradę w sprawie środków skażających do tłuszczów importowanych z zagranicy,

Przeprowadził szereg istotnych dla przemysłu chemicznego zmian w zakresie obowiązujących taryf kolejowych,

Odbył narady w sprawie liberalnego traktowania przywozu podstawowych w przemyśle chemicznym surowców,

Przeprowadził konferencje w sprawie zrealizowania tych uchwał Narady Gospodarczej, jakie dotyczą bezpośrednio przemysłu chemicznego.

KRONIKA

Posiedzenie Rady i Walne Zebranie Muzeum Przemysłu i Techniki odbędą się w roku bieżącym dn. 25 kwietnia o godz. 17 min. 15 w zespole członków Rady, a natychmiast po zakończeniu tego posiedzenia — w zespole wszystkich członków Muzeum.

W przeddzień — dn. 24 kwietnia r. b. — dokonana będzie uroczystość otwarcia nowych działów Muzeum w obecności Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

Doroczny 3-dniowy cykl wykładów dla inżynierów chemików, urządzany przez Instytut Naukowej Organizacji i Kierownictwa, rozpocznie się w roku bieżącym dn. 25 kwietnia. Pierwotnie wyznaczony termin nie został dotrzymany — z przyczyn natury technicznej. Wydaje się rzeczą celową jaknajszersze uczestnictwo w kursie inżynierów chemików, zatrudnionych w ruchu fabrycznym. Bliższych informacyj o cyklu wykładów udziela i zapisy przyjmuje Instytut Naukowej Organizacji i Kierownictwa, Warszawa, Mokotowska 53. Tel. 816-43 i 838-13.

Program wykładów obejmuje przemówienie inauguracyjne p. Inż. F. Wiślickiego oraz prelekcje o organizacji przemysłu chemicznego (p. Inż. E. Trepka), o kierownictwie, wzorcach i wydajności (p. W. Mileski), o wykresach (p. Inż. A. Bajkowski) o organizacji laboratorjów (p. Inż. J. Pfanhauser), o higjenie pracy (p. Dr. B. Nowakowski), o kalkulacji kosztów własnych w przemyśle chemicznym i jej roli w zmniejszeniu marnotrawstwa (p. Inż. L. M. Polanowski), o organizacji zakupów (p. Inż. M. Bornstein), o organizacji magazynów wytworów chemicznych (p. Inż. A. Bajkowski), o kontroli ruchu fabrycznego (p. Inż. M. Bornstein), o kontroli produkcji chemicznej przy pomocy elektrycznych przyrządów pomiarowych (p. Inż. S. Hulanicki), o zasadach organizacji bezpieczeństwa pracy (p. Inż. A. Mazurkiewicz).

Związek Inżynierów Chemików organizuje wycieczkę do Niemiec, która odbędzie się natychmiast po zakończeniu zjazdu delegatów okręgowych Związku Inżynierów Chemików — dn. 4 maja r. b. Projektowane jest zwiedzenie fabryk glinu, farb drukarskich, koksowni, fabryki porcelany i innych. Bliższych informacyj udziela i zapisy przyjmuje Związek Inżynierów Chemików, Warszawa, Krucza 14.

Targi Międzynarodowe w Poznaniu przystąpiły do wydawania „Biuletynu Targów Międzynarodowych", poświęconego zarówno sprawom targowym, jak ogólnym rozważaniom gospodarczym. Z druku wydany został Nr. 1, zawierający między innymi oświadczenie Pana Ministra Przemysłu i Handlu w sprawie Targów Poznańskich.

Przypominamy, że najbliższe Targi odbędą się w okresie od 26 kwietnia do 3 maja r. b.; zgłoszenia na Targi przyjmuje Dyrekcja Targów w Poznaniu.

Chemiczna Spółdzielnia Wytwórcza w Warszawie (Marymoncka 3a), stanowiąca własność kilkunastu inżynierów - chemików, zrzeszonych na terenie Związku Inżynierów Chemików, wytwarza obecnie następujące preparaty chemiczne:

masę izolacyjną do wędlin, selenin sodowy, oraz szereg preparatów pomocniczych dla metalurgji, jak: do topienia miedzi — pod nazwą „Kupron", do topienia aluminjum — pod nazwą „Flukson", do topienia stopów miedzi — pod nazwą „Geraton", do spawania aluminjum— pod nazwą „Wulkan II", lepiszcze do rdzeni przy formowaniu, cement żelazny do kitowania odlewów, pastę do smarowania kokili przy odlewach. Są to wszystko preparaty, niewyrabiane przez inne przedsiębiorstwa w Polsce, a doniedawna sprowadzane z zagranicy. Obecnie import ten jest zbędny, a dorobek Chemicznej Spółdzielni Wytwórczej jest dodatnią pozycją w naszym bilansie chemicznym.

Nakładem Związku Izb i Organizacyj Rolniczych ogłoszone zostały teksty referatów, wygłoszonych przez przedstawicieli rolnictwa na Naradzie Gospodarczej oraz tezy, przyjęte przez Naradę. Byłoby do życzenia, aby Związek Izb Przemysłowo-Handlowych opublikował również referaty, wygłoszone na Naradzie przez przedstawicieli przemysłu i handlu.

INFORMACJE EKSPORTOWE

Podpisane zostały układy kontyngentowo-celne z *Estonją* i *Holandją*. Zainteresowane przedsiębiorstwa poinformowane zostały o treści układu.

Parafowane zostały układy kontyngentowo-celne z *Węgrami*. Z chwilą podpisania Związek nie omieszka poinformować zainteresowanych przedsiębiorstw.

Związek przystąpił, na żądanie Rady Traktatowej, do zbierania materjałów do rokowań handlowych z *Finlandją.*

Zanotowane zostały następujące zmiany przepisów celnych i reglamentacyjnych. (Nr. 10 „Inormatora Eksportowego").

Jugosławja. W czasie od 30 maja do 11 czerwca 1936 r. odbędą się w Lublanie Międzynarodowe Targi. Zapytania w sprawach związanych z organizacją Targów i warunkami udziału w nich należy kierować pod adresem Zarządu Targów (Llubljański Velesejem).

Australja. Lista towarów, ustalona dla celów preferencji brytyjskiej, powiększona została o szereg artykułów chemicznych.

Austrja. Projekt noweli do taryfy celnej, przygotowywany od dłuższego czasu jest obecnie całkowicie opracowany i w niedługim czasie ma wejść w życie.

Ekwador. Z dniem 1 kwietnia b. r. wprowadzona została w życie nowa ustawa o opłatach konsularnych.

Kuba. Z uwagi na niepomyślne dla Kuby kształtowanie się obrotów handlowych z Polską nałożone zostały cła maksymalne na towary pochodzenia polskiego.

Eksport polski zaczyna — jak stwierdza Państwowy Instytut Eksportowy — interesować się rynkiem kubańskim.

Obroty towarowe Polski z Kubą w r. ub. wyraziły się następującemi liczbami: przywóz do Polski — 426 tys. zł., wywóz do Kuby — 175 tys. zł., saldo ujemne dla Polski — 251 tys. zł.

Dla informacji przedsiębiorstw interesujących się rynkiem kubańskim, podajemy, że według obowiązujących na Kubie przepisów, każda przesyłka towarów polskich musi być zaopatrzona w fakturę konsularną, sporządzoną na specjalnych formularzach, dostarczanych przez Konsulat Republiki Kuby (Agencja Konsularna Republiki Kuby w Gdańsku — Stadgraben 14) w pięciu egzemplarzach oraz legalizowanych w tym konsulacie.

Specjalne świadectwo pochodzenia towarów nie jest wymagane.

ZWIĄZEK PROPAGANDY TURYSTYCZNEJ m. st. WARSZAWY

Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie zwraca uwagę na pożyteczną działalność Związku Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy, założonego wspólnym wysiłkiem samorządu miejskiego i gospodarczego, a mającego na celu wzmaganie ruchu przyjezdnych do stolicy.

Działalność Związku Propagandy Turystycznej z jednej strony zmierza do uświadomienia opinji o obowiązkach w stosunku do przyjezdnych i przygotowania miasta do wzmożonego napływu gości, zaś z drugiej do propagowania turystyki do Warszawy zagranicą i na prowincji.

Wziąwszy pod uwagę, że wysiłki Zarządu Propagandy Turystyki przedewszystkiem idą na dobro życia gospodarczego stolicy — Izba Przemysłowo-Handlowa uważa za swój obowiązek zachęcić przedstawicieli sfer gospodarczych do żywszego współdziałania ze Związkiem Propagandy Turystyki w drodze zapisywania się na członków Związku i brania bezpośredniego udziału w pracach Związku, zmierzających do zwiększenia obrotów handlowych przez racjonalną eksploatację ruchu turystycznego w Warszawie.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. U. Nr. 25 z dn. 4 kwietnia r. b. ogłoszone zostało pod poz. 203 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 2 kwietnia 1936 w sprawie wprowadzenia w życie postanowień protokółu taryfowego polsko-estońskiego.

Zgodnie z brzmieniem protokółu, ustalono obniżoną stawkę konwencyjną w przywozie do Polski mydła twardego leczniczego błotnego „Temu" w opakowaniach 2 kg i mniej, sprowadzanego przez Urząd Celny w Turmoncie. Stawka celna w okresie od dn. 1 kwietnia do 31 grudnia r. b. wynosić będzie zł. 300 od 100 kg. Obniżono też konwecyjnie estońskie stawki celne na przywóz z Polski materjałów wybuchowych, lontów i zapalników.

W „Monitorze Polskim" Nr. 69 z dn. 23 marca r. b. ogłoszony został pod poz. 140 uzupełniający wykaz środków leczniczych, dozwolonych do przywozu na podstawie zaświadczeń wojewódzkiej władzy administracyjnej ogólnej.

W „Monitorze Polskim" Nr. 80 z dn. 4 kwietnia r. b. ogłoszony został pod poz. 157 okólnik Min. Skarbu w sprawie wyjaśnień dotyczących poz. 668 taryfy celnej.

Zgodnie z postanowieniami tego okólnika, według poz. 668 (przewidującej dermatoidy) należy clić tkaniny pokryte jedno- lub dwustronnie taką masą, która jest odmienna od masy stosowanej przy wyrobie cerat; dodatkowym sprawdzianem jest zatracenie rysunku splotu tkaniny.

W Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 10 z dnia 1 kwietnia b. r. ogłoszone zostało Rozporządzenie Ministra Komunikacji, wprowadzające nową taryfę specjalną WE — 29 na przewóz soli potasowych, służących do dalszej przeróbki chemicznej.

W tym samym Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych ogłoszona została nowa taryfa specjalna PA — 21 na przewóz przez porty polskie kopry, z opłatami 1 klasy 11 a, b.

ORJENTACYJNE CENY NIEKTÓRYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

	Cena zł.
Aceton	340.—
Alkohol metylowy techniczny 98%	160.—
Alkohol metylowy czysty 99/100	225.—
* Amonjak skroplony za 1 kg NH_3	1.53
* Azotniak mielony za 1 kg % N_2	1.25
Azotan amonu	100.—
Azotyn sodowy	110.—
Benzol chem. czysty (łącznie z opłatą na fundusz drogowy zł. 12)	80.—
Benzol handlowy 90%, (łącznie z opłatą na fundusz drogowy zł. 12)	75.—
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	13.50
* Boraks	75—85.—
Chloran potasu	175.—
Chlor ciekły	115.—
Chlorek cynku 50° Bé	30.—
Chlorek cynku w proszku biały	95.—
* Chlorek wapna bielący	30.60
Chlorek wapnia ($CaCl_2$)	18—20.—
Chlorobenzol	160.—
Chloroform czysty „purissimum"	720.—
„ „pro narcosi"	1.800.—
Dwuwęglan sodowy	38.—
Eter siarkowy	385—425.—
Fenol czysty	195.—
Formalina 40%	170.—
* Gliceryna farmaceutyczna 30° Bé	240.—
* „ techniczna 85/88%	180.—
Karbid	49.—
Karbolineum	20.50
Krezol czysty	75.—
Klej kostny	180.—
Klej skórny	250.—
Kwas azotowy tech. 36°Bé za 100% HNO_3	85.—
Kwas cytrynowy zwykły	460.—
Kwas mrówkowy 80%	210.—
Kwas winowy zwykły	520.—
Kwas siarkowy 60° Bé	4.25
Kwas solny 19°/21° Bé	9.50
„ octowy techn. 30%	85.—
Mączka kostna odklejona 30% P_2O_5	15.—
„ rogowa 13/14% N_2	35.—
* Naftalin czysty w łuskach	48.—
Octan amylu	440.—
Octan metylu	300.—
Octan sodu	105.—
„ ołowiu	170.—
Oleina	185.—
Oleum 20%	12.75
Olej lniany	125.—
Olej kokosowy	98.—
Olej palmowy (z ziarn)	100.—
* Potaż kalcynowany 90/95%	120.—
* Potaż żrący topiony 88/92%	140.—
Saletra amonowa	100.—
Saletra potasowa	520.—
* Saletra sodowa przem.	18.—
Saletra sodowa rafin.	75.—
* Salmjak sublimowany	180.—
Siarczan amonu (frco stacja odbiorcza)	24.20
* Siarczan miedzi	50.—
* Siarczek sodu 60/62%	58.—
Smoła preparowana	14.50
Soda amonjakalna 98%	20.70
* „ kaustyczna 97,5% loco Podgórze	49.70
Sól glauberska krystaliczna	7.—
Sól Seignette'a (aptek)	420.—
Stearyna	170.—
Superfosfat 16% par. Warszawa luzem	10.75
Toluol czysty	95.—
Woda amonjakalna	43.—
Żelatyna techn.	450.—

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 100 kg loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI

Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.